

Hur inverkar utomhusuppfödning av grisar på resultat, slaktkropps- och köttkvalitet

Ekologiskt griskött utgör endast 0,5 till 0,7 % av hela grisköttproduktionen i Sverige. Genom politiska beslut försöker man att öka den ekologiska produktionen. För att detta ska kunna ske måste den ekologiska griskötsproduktionen vara effektiv och ge en hög produktkvalitet samtidigt som den är lönsam. Dagens konsumenter lägger stor vikt vid hur djuren föds upp och de förväntar sig att kött från djur uppfödda utomhus har en bättre kvalitet.

utegrisar

En vanlig föreställning är att alternativt producerat kött är nyttigare och smakigare än konventionellt producerat kött. Anke Heyer har i sin doktorsavhandling studerat dessa frågor, och avhandlingen bygger på studier vid SLU, Lövsta.

Målet med avhandlingen var att undersöka olika utomhussystem för uppfödning av såväl gyltor som slaktsvin. Dessutom undersöktes om ökad fodertilldelning till suggan under tidig dräktighet påverkar avkommans tillväxt, köttansättning och köttkvalitet.

Från våren till senhösten

I en studie undersöktes ett utomhussystem där betäckta gyltor tillsammans med sin kull (sogyltor) vistades utomhus på bete från våren till slakt under senhösten. Sogyltorna hade, jämfört med kontrollgruppen som bestod av obetäckta gyltor uppfödda inomhus, ett högre köttinnehåll och ett tunnare sidspäck.

Det låga köttinnehållet hos kontrollgyltorna berodde troligtvis på att de hade fri tillgång på foder under en stor del av uppfödningen. Sogyltorna utnyttjade sina kroppsreserver under digivningsperioden, som var så lång som 9 veckor, och var därför magrare vid slakt.

Trots att sogyltorna var äldre vid slakt var det små skillnader i teknologisk och sensorisk köttkvalitet. Endast lägre processutbyte och något segare kött men högre saftighet i processat kött från sogyltor kunde fastställas.

Inga nämnvärda skillnader

I samma studie jämfördes produktionsförmågan och köttkvalitet hos två raskorsningar med yorkshire x lantras och yorkshire x duroc som moder. Inga nämnvärda skillnader i produktionsförmåga eller köttkvalitet mellan korsningarna kunde påvisas. Studien visade även att lantraskorsningarna hade större kullar men att deras smågrisar växte sämre än duroc-korsningarna. I teknologisk och sensorisk köttkvalitet fanns endast små skillnader.

I en annan studie undersöktes utomhusuppfödning av slaktsvin. Tillväxten, speciellt under början av uppfödningen, slaktkropps-kvaliteten och hälsan var bättre för utomhusgrisarna än för de grisar som föddes upp inomhus. Detta kan bero på att smågrisarna som föddes ute och sedan växte upp utomhus var vana vid sin miljö medan inomhusgrisarna fick anpassa sig till en ny miljö.

Utegrisarna växte långsammare och drabbades mer av parasiter

En jämförelse mellan olika utfodringssystem visade att utomhusgrisar som fick fri tilldelning av ekologiskt foder utspädd med 20 procent grovfoder, växte långsammare än de inomhusgrisar som fick samma foder utan grovfoder restriktivt. Smågrisarna var här född inomhus och miljöbytet ledde troligtvis till sämre tillväxt. Utomhusgrisarna hade därför högre foderförbrukning och var även mer drabbade av parasiter.

Köttkvaliteten skiljde inte konsekvent mellan behandlingarna under de två försöksåren. Utomhusgrisarna hade lite mörare kött det ena året.

Mer foder till suggan hade ingen inverkan

Ökad fodertilldelning till suggan under tidig dräktighet hade inte någon inverkan på avkommans tillväxt och köttkvalitet. Lägre fodertilldelning än vad som rekommenderas resulterade i mindre kullar men dessa grisar hade däremot högre tillväxt från födelse till slakt jämfört med om suggan fick en högre fodertilldelning. Smågrisens födelsevikt hade en positiv inverkan på tillväxten men däremot inte på köttkvaliteten.

Ute eller inne påverkar inte köttkvaliteten

Resultaten av dessa studier visar att uppfödning inomhus eller utomhus har liten effekt på produktionsresultatet och köttkvaliteten. Däremot har andra produktionsfaktorer såsom raskorsning, utfodringsnorm, fodermedel, slaktvikt och slaktålder större inverkan.

Anke Heyer.

Reglerna för spridning av stallgödsel ändras

1 januari 2006 införs nya bestämmelser för miljöhänsyn i jordbruket. Ändringen innebär bland annat att det krävs större areal för de flesta djurslag för spridning av stallgödsel. Dessutom ställs högre krav på fördelningen av den stallgödsel som sprids.

gödselspridning

Produktionsmetoderna och utfodringen inom djurhållningen har ändrats och blivit mer intensiva. Samtidigt har utvecklingen gått mot allt större lantbruksföretag. Det har gjort att det varit möjligt att tillföra åkermarken mer växtnäring genom stallgödsel än vad som var avsikten i nuvarande bestämmelser. Dessa förändringar utgör tillsammans med det nationella miljökvalitetsmålet "Ingen övergödning" och åtgärdsprogrammet för att minska växtnäringsförluster från jordbruket bakgrunden till att Jordbruksverkets föreskrifter nu ändras.

Återgång till tidigare fosfornivå

Genom att ändra reglerna kommer fosfortillförseln genom stallgödsel och andra organiska gödselmedel att återställas till en nivå på i genomsnitt 22 kilo fosfor per år och hektar. Nivån motiveras av grödornas behov av växtnäring, miljöeffekter samt hushållning

med resurser. I de nya reglerna införs även krav på att spridning ska ske på hela den tillgängliga arealen.

Överskott kan spridas hos andra jordbrukare

Av jordbruksföretag med djur bedöms ca 10 procent (2 500 företag) ha för mycket gödsel i förhållande till sin egen spridningsareal. Dessa kan göra sig av med gödsel bl a genom avtal om spridning på andra jordbrukares mark. Dagens krav på att avtalen ska omfatta fem år kommer att sänkas till ett år.

Omställningsperiod

Företag med oförändrad djurproduktion har fram till 2013 på sig att anpassa produktionen till de nya kraven. Större företag (över 100 djurenheter) som utökar sin produktion kommer att omfattas av de nya bestämmelserna från och med 2006. För en del företag kan kostnaderna för att sprida och transportera stallgödseln komma att öka som en följd av att gödseln ska spridas över en större areal.

Tydligare regler

För att de ska bli lättare att förstå och följa har reglerna förtydligats med hjälp av utförligare definitioner och tydligare texter. Texttydligare definitioner av begrepp som nedbrukning av gödsel och snötäckt mark, samt tydligare regler för gödselspridning på delvis frusen mark.

Gödselbrunnen fungerar bättre om du skär halmen!

Tryckskär din halm, då stannar mögelsporen kvar på ströet och du slipper andas in dem.

Brandsäkerheten får du på köpet!

Planera Din ströhantering nu!

Skogaby Stallmiljö
Tel 0430-600 00 Fabriken 601 39 Fax 602 39

Marknadens pålitligaste
dräktighetstestare
Preg-Tone

Försäljning, service,
kalibrering, batteribyte

YSTA'

YSTA-MASKINER AB
Box 1066, 271 00 Ystad
Tel 0411-139 50 Fax 0411-739 05 www.ystamaskiner.se

**Antalet grisar i Danmark
12,9 miljoner 1 oktober, 0,8
% färre än i fjol**

Antalet dräktiga sugor har minskat med 0,7 % och svinproduktionen totalt 0,8 %, enligt Danmarks Statistik per 1 oktober. Beräkningen är gjord med hjälp av stickprov i 3 500 besättningar. Källa: Danmarks Statistik.

KVM Traktorelverk
med lågvarvig 1 500 varvs generator

16 kva och 30 kva
Klarar att starta **dubbelt så stor** elmotor som högvarvigt! Kompletterat med trepunktsfäste, 16 amp, 1-fasuttag, 32 amp, 3-fasuttag. Voltmätare, amperemätare, hertzmätare, timräknare, jordfelsbrytare, automatsäkringar, över-under-spänningsskydd.

16 kva **NU: 16 800:-** 30kva **NU: 19 800:-**

**Kvånum
Järn**

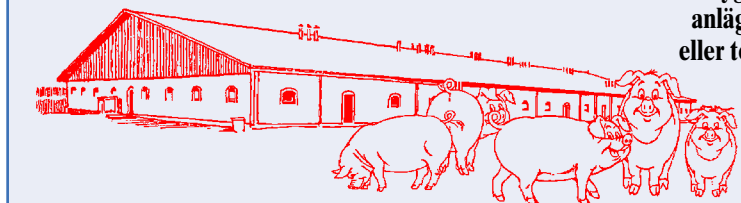
Storgatan 10
535 30 Kvånum
Fax 0512-931 33
kvanumsjarn.se kvanumsjarn@telia.com

Ring **0512-930 55** och beställ eller begär mer info! Moms tillkommer. Fraktfritt över 2 000:-. 1 års garanti.

VI BYGGER FÖR LANTBRUKET!

Vi bygger alla typer av anläggningar. Delad eller totalentreprenad.

**KOSTNADSFRI RÅDGIVNING
I SAMBAND MED OFFERT!**

Tel 044-851 00
Industrigatan 18, VINSLÖV

GROBA
FODERAUTOMATER

- FODERAUTOMATER MED NY UTMATNING fr. 600:-
- DUBBELAUTOMAT 2 000:-
- ARATOS RÖRDELAR
- FUNDA BLOCK
- NYTT FUNDABLOCK av lättklinker färdig putsyta
- FAMILJEBOXAR
- VÅGAR
- IDÉ-RITNINGAR, familjebok
- IDÉ-RITNINGAR djupströsystem

Egebjerg

- TURBOMAT 2 100:-
- TORRAUTOMAT
- DRICK-O-MAT-VATTENKOPP slaktsvin 275:- smågris 225:-
- TORRUTFODRING
- STALLINREDNING rostfritt med plastplank
- KOMBIBOX födsel till slakt
- STRAW-FLOW BOX
- ANDNINGSMASK AIR-ACE 330:-

TEL 0410-270 02. FAX 0410-270 42. ÄVEN KVÄLL.

... **God Jul!** ...

Sydkött tackar alla leverantörer och kunder för ett framgångsrikt år 2004. Tack särskilt även till personalen för väl genomfört arbete. Med förhoppning om ett lyckosamt samarbete och nya framgångar 2005 tillönskar vi alla ett

Gott Nytt År!

Sydkött AB, Ruuthsbo 271 91 Ystad
Tel 0411-135 17, 070-810 07 26, Fax 0411-666 65

